

اسلام دنیایی

خالد

عدد

۴۴۱

۲۸ رجب

سنہ

۱۴۲۸ھ

۲۰ خزان

۴۲۹

۹

شېره قناعت ایتمزم ، حقیقی آرام ، سوزینی
مروقت سوبله .

الانعام سوره سنده ابراهیم علیه السلام قصه
سندمه مذکور آیتلری شوبله تاویل - قرآنی
ظاهرندن صرف دکلدرد . بلکه ظاهری معنایی
اراده فیلمق شرطیه ابکنجی معنایه اعتدا
ایتمکدر . بوبله تاویل مطلوب دکل ایسه ده ،
ممنوعده دکلدرد .

ظاهری معناسندن صرف ایتمه مک شرطیه
قرآن کریمی تاویل البته جائزدر . زیرا اويله
تاویلر عقلک دعا زیاده فهمیله اعتداسیله اولور .
قرآن کریمک ظاهری مراد دکلدرد دیمه سه لاییدی .
بز اهل کلامک تاویلرینی ده رد ایتمز ایدک ،
اقتک فصاحتیه نظمک بلاغتیه مستفاد اولان بر
معنایی ، مراد دکلدرد دیمک بزم شأتمزدکلدرد . قرآنک
بلاغتی - اولور اولماز تقدیرات ایله اصلاً حاتمزدن
آیت کریمه لری البته مستغنی ایتمشدر . « آیت
نام دکل ابدی ، تقدیر ایتدم ده نام اولدی ،
دیمک ، بنم ظنمجه ، غایت بیوک ادبسنزلکدر .
« عقیده الهیه لری حقیقی ، دعوا سنده بنم ۴
نجی دلیم سوره البقره ده ۶۲ نجی آیت کریمه در :
« ان الذین آمنوا والذین هادوا والنصارى
والصابئين من آمن بالله واليوم الآخر وعمل
صالحاً فلهم اجرهم عند ربهم ولا خوف عليهم
ولا هم يحزنون ،

من حیث المعنی ترجمه سی :

« مؤمنلر ، یهودیلر ، نصرانیلر ، فرشته لره
یا یولدوزلره عبادت ایدر صابیلر - ده اعمومی
بر عباره ایله تعبیر اولنور ایسه - الله رب العالمین

حضرتلرینه همده جزا کونه ایمان ایدوب ،
حیات حاضرده یاخشی ایشلری ادا ایدر بتون
انسانلر عاقبت سعادتله نائل اولورلار . »

شوآیت کریمه ده نجاتک مداری تعیین
اولنمشدر : خیرانی امر ایدر ، شروردن منع
ایدر . اللهم وجودینه ایمان ، انی ، فنا هریر
عملک جزامی اولاجق برکونه ایمان . شوایکی
ایمانک تأثیریه شروردن فساددن صاقلانوب ،
انسان خیرانی صالحانی ادا ده سی ایدر ایسه
اشته اويله انسان حیات استقبالیله سنده سعادت
ایده به نائل اولور .

ایمان ده رسمیت یوقدر . رسمیت کسب ایتمش
ایمانک حیات انسانیه ده اوقدر اهمیتیه ده یوقدر .
انسانی فساددن شردن ظلم دن منع ایدوب ، خیر
اشلره سوق ایدن ایمان اشته نظر شریعت ده معتبر
ایمان شوبله بر ایماندر . حیات انسانیه ده اهمیتیه
اثری یوق ایمانک نظر شریعت ده البته اهمیتیه
یوقدر .

شرع شریف ایمانی حیات ده ظاهر اولور
اثریه وزن ایدر . ایمان - خیالده مرتسم کلمات
اسمیه دن عبارت دکل ، بلکه عقلده قلبده
رسوخ بولش بر نوردرکه انسانی حیاتنده خیرات
یولنه هدایت ایدوب هلاک یولندن خلاص ایدر .

مکتوبلر

مکه مکرمه ده کوزل بر تثبث

فرانسه چنان الدین والادب مجله سنده مکه

مکره دن سراد رمزی افتدی طرفندن بالاده کی عنوانه بازیلان مکونوی اهمیتته بناء عیناً نقل ایدیوروز:

امیر مکه مکرمه شریف حسین پاشا
حضرتلرینک مقصدی حرم شریف مکه مکرمه بی
علوم و معارف تعلیم و نشریه احیا ایده جکی
من القدییم سوبلنمکه ایکن ، کثرة اشغالندن
طولانی بو آنه قدر بو باده بر درلو نش بئانده
بو انه مامش ایدی . بوندن اون بش بکرمی کون
اولیسی کرک دفترده مقید برلی مدرسه لری ،
و کرک دفترده غیر مقید آفاق و مجاور مدرسه لری
حضرتلرینه دعوت ایدوب شو بولده افاده ده
بولندی : « فضلا و علما و مشایخنا مکه مکرمه ،
بندالله الحرامک منبع کافه علوم و معارف ، و معدن
جیع فنون و مدنیت ایدیکی هر بریکزک معلومیدر .
حال بوبله ایکن دور سابقک اداره سینه سینک
اثر موجب اسف و کدری اولارق حالا کوریور .
سکز ، که حرم شریفده انوار علم سونمش ،
اسکی حاقه تدریس و تعلیمدن اونده بری قالمش .
قالانی ده مطلوب درجه ده طلبه لره علم حقیقی
و معلومات صحیحه ابرار ایدر درجه ده دکل .
بن اول کونی برینک حاقه تدریسی یانندن
یکدم . دنیا و آخرتده ذره قدر فائده سی اولیان
اسرائیلیات تقریر ایدیور . بوندن نه آکلادی ،
ایشته بوندن طولانی اولایدر ، که طلبه لر آزماش ،
طلبه لریک تحصیله رغبتلری قالمش . حقاریده
وارددر . انسان عاقل فائده سزشی تحصیل ایچون
وقت ضایع ، و اختیار تب و زحمت ایتمز .
بوندن بکرمی ، بکرمی بش سینه اولیسی حرم
شریف طولوسینه علماء کرام علوم حقیقیه

و معارف تدریسیله حرم شریفی اناره ایتمه ده
ایدیور . سز لر شو ذوات کرامک اولاد و احفاد
و نلامذلریسکز ، آنرک مسلک لری احیا ایتمک سزه
لازمدر . بن بو خصوصده سز لره چوقدن تنبیها
و تلقینانده بولنه جقدم . فقط بنی بو آنه قدر
امور اداره ایله اشتغال بوندن منع ایلدی .
و تأخیره سبب اولدی . باقیورمکه وقت کچور .
امور تعلیم و تدریس یه کیتدکجه تذنی و انحطاطه
طوغری کیدیور . بناء علیه سزی بورایه
دعوت ایلدم . بهضریکز کلمه مشر ایسه بو
مساعله در . لکن انحالاعمال بالنیات . حاضر
اولانلره تشکر ایدرم . شیمیدی سزه دیه جکم
شودر ، که سزک هر بریکز اقتداری دائره سنده
بیلدیکی تعلیم ایله اشتغال ایلسون . کرک علوم
دینییه ، کرک علوم آلیه کرک علوم ریاضیه ،
جغرافیا ، حساب ، هندسه ، هیئت ، جبر و مقابله
کی . سز بر یره طویلانکیز . ایچکزدن مناسب
اولان بر مقدارکیز صرف و مبادی نحو
تعلیمینه ، و بر مقدارکیزی الفیه و آنک شروح
و حواشیلری و او سرنبده اولان کتابلریک تعلیمینه
و بر مقدارکیزی معانی ، بیان ، بدیع ، عروض ،
انشاء و فصاحت و بلاغت تعلیمینه ، و بر مقدار
کیزی هر مذهبدن فقه و حدیث و تفسیر و اخلاق
تعلیمینه ، و بر مقدار کیزی علوم ریاضیه جغرافیا ،
حساب ، هندسه ، هیئت ، جبر و مقابله و بوکی
فلز تعلیمینه تعیین ایده رک ، مهما ممکن تدریس
و تعلیم باینده مساعله ایتمه مکله توصیه و تأکید
ایدیکز . بن جنس و شخص طانیام . علم و فضادن
افضل بر شی بو قدر . بن آتی بیلورم . و سزکده

شو مسلک سلوك ایدمرك بو فلاندر، بو اوبله در،
 بو بوبله در، دیمه بهرك هر كسك علم و فضانه كوره
 معامله ایدم جگه كز دن امینم . ها ایشه بن ذمه می
 تفریح ایلدم . آرتق ایش سزده قالدی . كوره یم
 نه باباجسكز ، ديه بونی ایکی اوج كره تکرار
 ایلدی . و شمدی دولتك مضایقه نی کوریورسز،
 بیلیورسز . بناء علیه تعلیم و تدریس كز مقابلنده
 مدار تمیش اوله جق بر مخصصات تعیین ایدم میورم .
 بو خصوصده معذورم . ومع ذلك بونكده بر
 چاره نی آرامدن کیری طورم . دولتك باشینه
 چو كمش شو فاجعه بر طرف اولورسه مستقبلده
 باتدریج بونی ده یابارز . سز سابق مثالو موجودینه
 قناعت ایدوب حسب الله تعلیم ایدكز ، بو كونه
 قدر تربیه بدن الله بوندن صكره ده تربیه ایدر
 الله کریمدر ، ديه افاده سی اتمام ایلدی . بونك
 اوزرینه هر كس تشكر ایدمرك طاغلدیلر . بو
 فقیر آرقه به قالب آریجه تشكر ایلدم و نظر
 سیادت كزده علم و فضلك . عرشینه رجحانیتنی
 بیلدیکدن صكره هر كس وسع و طاقینك دائره سنده
 صرف مساعی ایدم جگنده شبهه یوقدر ، دیدم .
 اظهار ممنونیت ایلدی . و كيف لا يكون العلم
 و الفضل ارجح عندی من كل شئ ، دیدی .
 بوندن بش آلتی كون كچد كدن صكره حرم
 شریف اتصالنده شریف خضر تربه مخصوص
 مدرسه به علملر جمعینه شیخ العلما طرفندن رسماً
 دعوت اولندم ، واردم فرق قدر علما و ارایدی .
 شیخ العلما مفتی الحنفیه شیخ عبدالله سراج جینندن
 بر قائمه جیقاردی . امین فتوا سی علماره او قودی .
 فلان فلان کیمسلر فلان فلان فنلری . و فلان

فلان کیمسلر فلان فلان فنلری او قودورلر الخ
 ديه یازلمش . حاضر و نك به مضایری شریفه و شیخ
 العلما به تشكر ایندیلر چوق كوزل یاتیشسز باش
 اوستنه المزدن كلدیگی قدر چالیشبرز دیدیلر .
 و به ضریده طلبه نك قلتندن بلکه فقداندن
 شكایت ایلدی . آنك اوزرینه شیخ العلما و ایلری
 كنلر ، سزه یوق طلبه نی تحصیل ایدكز دییوریز
 بلکه موجود طلبه به تعلیم ایدكز دییوریز دیدیلر .
 او ائناده مولانا سید عبدالله زواوی فقیره باقوب
 بر معیندار كوش ايله كولدی . بونك اوزرینه
 جمعیت طاغلدی . بن كنه صوكرمه قالب
 شیخ العلما و ایلری كنلره ، مادامك بو سلسله
 اولادیه (باباسینك وظیفه سی اهلبتی اولورسه ده
 او غلبه قالمق) ، موجود ایكن ، طلبه ایجاد ایدوب
 بحق نشر علم ایتك محالدر . وثانیاً سز لمر كسك
 كندینه مراجعت ایدوب ، آكا كوره درس تعیین
 ایتمه مشكز . وثالثاً درس لری تعیین و وقتلری
 تعیین ایتمه مشكز . و رابطاً ، نه یولده درس تقریر
 ایدم جگه لری سولیدیکز ، مدرسلر حل عبارة
 كتاب ايله اکتفا ایدیورلر . بونكچوندر كه
 طالب حقیقت اولان بزم قران طلبه مستعد لری
 بو عاجزك حلقه تدریس به سینه کلمه به مجبور اولیورلر .
 سز ظن ایتمه كز ، كه بن آنلری یرلی علمادن
 تغیر ایدوب كندیمه چكیورم . بلکه بالعكس
 فلان و فلانلرك درسارینه اوطور كز دییورم .
 آنلر اوطوروب باقورلرده قناعت ایتیبوب بو
 فقیره تکرار مراجعت ایدیورلر دیدم . بونك
 اوزرینه به مضایری طرفندن فقیره شرتلی هجوملر
 اولوب ، آرزقالبكه زوالی علی القاری لك بانینه

دورت سته ظرفنده رشديه ياننده بر نمونه ابتدائيه
 آجيلوب رشديه ، ابتدائيه ده مجموعي ۳۰۰ قدر ،
 مكتب فلاحده (هنديلر طرفندن اصلي جده ده
 ورشعبه سي مكده آجيلمشدر) ۵۰۰۰ قريپ ،
 مدرسه خيره ده ۲۰۰ قدر ، برهان ترقى ابتدائيه
 سيده ۱۰۰۰ قريپ ، هندي مدرسه سنده ۲۵۰
 قدر طلبه موجود اولدني كي جده وطائفده
 بر قاج مكتبلر آجيلمشدر . وطائفده بر اناث
 مكتيپده كساد اولندي كي ، انشالله تعالى
 يفتده ، مكده ده كساد اولنق اوزره در .
 مانعه آنجق معلمه مك فقدايدر . بو تعداد ايتديكمز
 مكتبلر في الجملة اصلاح اولنش مكتبلر در . اسكي
 مكتبلر بونلردن خارج ، بونلردن بشقه حاره .
 الباده بر مكتب ابتدائي بنا اولنق اوزره ،
 يرلر ، پلانلر ، تعيين ايدمشدر . عن قريپ انشاء
 ارده وجوده چيقار . بو تعداد ايتدكريمز مكه
 مكرمه كي منبع انوار علوم و معارف بريره نسبة
 لاشي مشابه سنده ايسده فقط بونلردن دورت سته
 اولكي حاله و تدرجاً ايسده ترقى ايمه سته نظراً
 كنه شايدان شكرندار .

استاد محترم موسي جاراالله افندي حضرتلرنيك
 سر محرم عبدالرشيد افندي به ارسال بيوردقلى
 مكتوبك عمومه متعلق فقره لريدر :

• حضرت استاذ !

• دولت عليه نك شوكونكي سياسي حاله سته

داراك درست اولاييله جك خبرلري زنه ار
 يازيكز !

كلديكي فلاكت بنده باشيمه كلون آرتق بنده
 مراقل ايله روملر ، وبر قصاص كاذبك ان الله
 خالق صورين الخ ديدكده بوني تكذيب ايدن
 شعبى قصه لرني در خاطر ايلدمده صوصدم .
 اووقت سيد عبدالله يوق ايدى . بوني ايشتكده
 خانه فقيره كلوب فقيري توبىخ ايلدى . و ، (ام
 تحسب ان اكثرهم يسمعون او يعقلون) آيتني
 او قودى . نه ايسه بهمه حال يوك درس لر دن
 دكلسده كوچك كوچك درس لر دن درس ويره ن
 حلقه تدريسيله حرم شريفك هر جهتنده ، كوزكمه به
 باشلادى . بناء عليه شريف حضرتلري دون تكرار
 علمالري حضورينه دعوت ايدوب اظهار شكر ،
 وسى وغيرت ايمه به تشويق و ترغيب ايلدى .
 و ، ماضى ايجونده بر طريقي بولدم ، فقط سته
 آتبه ابتداسي كله دن اولمز . اولا آز اولور .
 فقط كيت كيده انشالله تزايد ايدر ديه . بوجهته ده
 زباده تشويق و ترغيب ايلدى . بو قدر جك ايله
 برشى اوليه جنى بديهدر . اصلاح حقيقى خارج دن
 متخصص و پيداغوق عالمر جلب ايمكله آنجق
 اوله يلاور . فقط بوبله ايشك باشلامه سينه بز
 سوينيورز . شريف حضرتلري بونك پيشنى
 بر اقامزه بر آزدن امتحانلرده اولورسه ، لابد
 تدرجاً بر نوع اصلاحه بوز طونار ، ذاتاً امتحان
 اوله جفتي رؤساً افاده ايتدكاري كي شريف
 حضرتلريده اولكي افاده سندد ، اكر سز اظهار
 عجز ايدرسه كز اووقت خارج دن مقتدر ذوات
 جليينه مجبور اولورم . اووقت بكا كوچمه يكز
 ديمشدى . ايشته بنم عنوان مقاله ده كوزل بر
 نشيت ديديكده مستقبل اعتباريله در . ذاتاً بو

بتون دقیقه لرینی وطن بولنده وقف ایدوبده زاهد اولورسه اوله زاهدلر یوزی حرمتنه دولتده وطنده ، ملتده عزیز اولور .

پرسبورغ : موسی جاراالله

مانغولیا ده مسلمانلر

بوکونده روسیه ده « اولوغ صباه قریه سنده زنگین و پریکاچیک اوله رق ۲۰ کشتی روسیه لی مسلمان ؟ مانغولیا ده تجارت ایله مشغوللردر . یونلرک هربری مانغولجه سویله شمییه ، بضمیلری اوقویوب یازمییه اوکره نمش و مانغوللرک امنیتنی قازانمشلر . بوکونلرده اورادن گلش بریسنک سوزینه کوره مانغولیا ده کی روسیه تجارتینک اوچده بری مسلمانلر ایتمش ، یونلر اولکی ییلارده بقالیه وتوتون و دمبر اشیا ایله آلیش و بریش ایتمشلر ، صوک و قتلرده ایسه مانغوللر قطای تجارتینی قوغده یغندن قزل مال (مانوفا کتوره) آلیش و بریشنی مسلمانلر اله آوب بو بولده ده موفقیت کوسترمشلر و یونلر روسیه ده ایشله نمش هر درلو مال و اشیا یی مانغولیا ده آباتلی مال ، دری ، بوک یا باغی ، جوتلک ، بوینوز ، صاری یاغ کی ماللر ده کیشدیروب روسیه به کتیرمکه هراییکی طرف تجارتنه واسطه اولوب کندیلریده کوزل فائده کوریسورلر . لکن خلق و حتی ، کوبلر پک سیرمه ، مملکت اورمانلی و داغ طش ارمه سنده

د خارجی دشمنلرک شوقدر شدتلی هجوملری وقتنده داخلأ اوقدر خائنه رزالتلرک برنهایی اولیورمی ؟ نیچون داخلی قتللر نهایت ویرمک چاره لرینی آرمیورلر ؟ د کندی نظرلریکزی باب مشیخت قبوسندن چیقاروب ، مشیخت اسلامیه نامنه میدانه کندی فکرلیکزی قوبسه کز اولمازی ؟ نرده بزم قرآن ؟ قرآن کریمه اعتقادمن احتراملریمز ، نرده ؟

د (اسلام دنیاسی) صحیفه لرینه اثرلرک درجندن غایت ممنونم ، تنزلأ بکا اوقدر احتراملریکزه ده تشکر ایدرم .

۷۰ نجی عدوده زهد مسئله سندن طولانی سرد اولنان اعتراض بکا متوجه اولسه کرک . زیر ابن زهدی ، (یوقلاق ده سعادت ، راحتی آرامی) له تفسیر ایتدم . (یوقلاق ده سعادت ، راحتی آرار زاهدلر) دیدم .

د اصل زهد کوزل شیدر . لکن یوقلاقده سعادت آرایان قلندرلرک ، درویشلرک زهدی مدوح دکلد . زهد ، توکل مسئله لرینی بن اللزومیاتده غایت تفصیلی صورته یازمشدم . ابوالعلا المعری کی بیوک زاهدک لزومیاتی حفظ و ترجیه ایتمش ، موافقات کی بیوک براصوک کتابنی شرح و طبع ایتمش ، افادات الکرام فی شرح احادیث بلوغ المرام کی غایت بیوک کتابی کندی قلمیه تالیف ایتمش موسی جاراالله زهد منارلندن البتده غفلت ایتمز .

د عبارتمده (زاهد) ی مقید ذکر ایتدم : - راحتی ، سعادت یوقلاق ده آرار زاهد - دیدم . زنگین اولوبده زاهد اولورسه ، وجودینی